

PENTICOSTARUL

SLUJBA DIN NOAPTEA SFINTELOR PAȘTI A ÎNVIERII DOMNULUI

© www.teologie.net / 2015

MIEZONOPTICA PASCALĂ

În noaptea Sfintei și Marii Sâmbete, după ce perdelele și acoperămintele violete din biserică au fost schimbate cu cele luminate, către orele 23:00, paracliserul bate toaca și trage clopotele îndelung. Preotul vine în biserică, închinându-se, ca de obicei, la sfintele icoane, sărutându-le și zicând și troparele rânduite.

Toate luminile rămân stinse, păstrându-se aprinse numai candela și o lumânare în sfântul altar (pentru ca să se vadă la îmbrăcarea veșmintelor, apoi se stinge) și una la strană (sau la analogul din mijlocul bisericii) pentru cântăreți (citeți). Punându-și epitrahilul de culoare violetă, preotul dă binecuvântarea de început, din fața ușilor împărătești:

Binecuvântat este Dumnezeu nostru, totdeauna, acum și pururea și în vecii vecilor.

Poporul: Amin.

Slavă Ție, Dumnezeu nostru, slavă Ție.

Împărate ceresc, Mângâietorule, Duhul adevărului, Care pretutindeni ești și toate le împlinești; Vistierul bunătăților și Dătătorule de viață, vino și Te sălășluiește întru noi și ne curățește pe noi de toată întinăciunea și mântuiește, Bunule, sufletele noastre.

Sfinte Dumnezeule, Sfinte Tare, Sfinte Fără-de-moarte, miluiește-ne pe noi (de trei ori).

Slavă Tatălui și Fiului și Sfântului Duh; Și acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Preasfântă Treime, miluiește-ne pe noi. Doamne, curățește-ne de păcatele noastre. Stăpâne, iartă fărădelegile noastre. Sfinte, cercetează și vindecă neputințele noastre, pentru numele Tău.

Doamne miluiește (de trei ori). Slavă... Și acum...

Tatăl nostru, Care ești în ceruri, sfințească-se numele Tău, vie împărăția Ta, facă-se voia Ta, precum în cer așa și pe pământ. Pâinea noastră cea spre ființă dă-ne-o nouă astăzi, și ne iartă nouă greșelile noastre, precum și noi iertăm greșiților noștri. Și nu ne duce pe noi în ispită, ci ne izbăvește de cel viclean.

Preotul: Că a Ta este împărăția și puterea și slava, a Tatălui și a Fiului și a Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

Poporul: Amin. Doamne miluiește (de 12 ori).

Veniți să ne închinăm Împăratului nostru Dumnezeu.

Veniți să ne închinăm și să cădem la Hristos, Împăratul nostru Dumnezeu.

Veniți să ne închinăm și să cădem la Însuși Hristos, Împăratul și Dumnezeul nostru.

În timpul acesta, preotul intră în sfântul altar și îmbracă toate veșmintele preoțești, de culoare luminată.

Psalmul 50 (al lui David):

Miluiește-mă, Dumnezeule, după mare mila Ta și după mulțimea îndurărilor Tale, șterge fărădelegea mea. Spală-mă tot de fărădelegea mea și de păcatul meu mă curățește, că fărădelegea mea eu o cunosc și păcatul meu înaintea mea este pururi.

Ție Unuia am greșit și răul înaintea Ta l-am făcut, așa încât drept ești întru cuvintele Tale și biruitor când judeci Tu. Că iată, întru fărădelegi m-am zămislit și în păcate m-a născut maica mea, Tu însă adevărul ai iubit, cele nearătate și cele ascunse ale înțelepciunii Tale mi-ai arătat mie.

Stropi-mă-vei cu isop și mă voi curăți; spăla-mă-vei și mai mult decât zăpada mă voi albi. Auzului meu vei da bucurie și veselie; bucura-se-vor oasele cele smerite. Întoarce fața Ta de la păcatele mele și toate fărădelegile mele șterge-le. Inimă curată zidește întru mine, Dumnezeule, și duh drept înnoiește întru cele dinlăuntru ale mele. Nu mă lepăda de la fața Ta și Duhul Tău cel Sfânt nu-L lua de la mine. Dă-mi iarăși bucuria mântuirii Tale și cu duh stăpânitor mă întărește. Învăța-voi pe cei fără de lege căile Tale și cei necredincioși la Tine se vor întoarce. Izbăvește-mă de osânda sângelui, Dumnezeule, Dumnezeul mântuirii mele. Bucurase-va limba mea de dreptatea Ta; Doamne, buzele mele vei deschide și gura mea va vesti lauda Ta. Căci jertfă de ai fi voit, Ți-aș fi dat, dar nici arderile-de-tot nu le binevoiești. Jertfa lui Dumnezeu este duhul zdrobit; inima înftântă și smerită Dumnezeu nu o va defăima.

Fă bine, Doamne, întru bunăvoirea Ta, Sionului, și să se zidească zidurile Ierusalimului. Atunci vei binevoi jertfa dreptății, prinosul și arderile-de-tot; atunci vor pune pe altarul Tău viței.

Apoi se citește

CANONUL SÂMBETEI CELEI MARI

Cântarea 1, glasul al 6-lea:

Irmosul:

Pe Cel ce a acoperit cu valul mării oarecând pe prigonitorul tiran, sub pământ L-au ascuns feciorii celor mântuiți. Iar noi ca fecioarele să cântăm Domnului, căci cu slavă S-a preaslăvit.

Stih: Slavă, Ție, Dumnezeuul nostru, slavă Ție. (înainte de fiecare tropar, cu excepția Irmosului)

Doamne Dumnezeuul meu, cântare de trecere și laudă de îngropare voi cânta Ție, Celui ce mi-ai deschis intrările vieții cu îngroparea Ta, și moartea și iadul cu moartea Ta ai omorât.

Sus pe scaun și jos în mormânt, cunoscându-Te cele mai presus de lume și cele de sub pământ, Mântuitorul meu, s-au cutremurat de moartea Ta; că mai presus de gând Te-ai văzut mort, Începătorule al vieții.

Ca să umpli toate de slava Ta, Te-ai pogorât în cele de dedesupt ale pământului; că nu s-a ascuns de Tine ființa mea cea din Adam, și îngropându-Te m-ai înnoit pe mine, cel stricat, iubitorule de oameni.

Cântarea a 3-a:

Irmosul:

Pe Tine, Cel ce ai atârnat pe ape tot pământul fără tinere, văzându-te făptura atârnat în locul Căpățânii, de multă spaimă a fost cuprinsă, grăind: Nu este sfânt, fără numai Tu, Doamne.

Închipuirile îngropării Tale le-ai arătat, înmulțind vedeniile; iar acum, cele ascunse ale Tale văzute le-ai făcut cu dumnezeiască bărbăție și celor din iad, Stăpâne, care grăiesc: Nu este sfânt, fără numai Tu, Doamne.

Întinsu-Ți-ai palmele și ai împreunat cele depărtate de demult; iar cu înfășurarea giulgiului, Mântuitorule, și cu mormântul ai dezlegat pe cei legați, care grăiau: Nu este sfânt, fără numai Tu, Doamne.

În mormânt și sub peceți Te-ai cuprins, Nemuritorule, de bunăvoie; că puterea Ta Ți-ai arătat prin fapte, cu dumnezeiasca lucrare, celor ce cântă: Nu este sfânt, fără numai Tu, Doamne, Iubitorule de oameni.

Cântarea a 4-a:

Irmosul:

Smerenia Ta cea dumnezeiască pe Cruce, mai înainte văzând-o Avacum, spăimântându-se a grăit: Tu ai tăiat tăria celor puternici, Bunule, unindu-Te cu cei din iad, ca un atotputernic.

Astăzi ai sfințit ziua a șaptea, pe care o ai binecuvântat întâi cu încetarea lucrărilor; că toate le prefaci și le înnoiești, odihnindu-Te, Mântuitorul meu, și iarăși zidindu-ne.

Biruind Tu cu puterea Dumnezeirii, sufletul Tău de la trup s-a despărțit; că a rupt amândouă legăturile: a morții și a iadului, cu puterea Ta, Cuvinte.

Iadul întâmpinându-Te, Cuvinte, s-a amărât văzându-Te om îndumnezeit rănit de bătăi și Atotputernic; și de înfricoșătorul Tău chip a rămas fără glas.

Cântarea a 5-a:

Irmosul:

Lumina cea neînserată a dumnezeieștii arătării Tale, Hristoase, care s-a făcut spre noi, pentru milostivirea Ta, Isaia văzând-o, dis-de-dimineată a grăit: "Învia-vor morții și cei din morminte se vor scula, și toți cei de pe pământ se vor bucura".

Înnoiești pe pământeni, Ziditorule, făcându-Te pământean; și giulgiul și mormântul arată taina ce este întru Tine, Cuvinte; că sfetnicul cel cuvios înseamnă sfatul Celui ce Te-a născut, Care m-a înnoit în Tine cu mare cuviință.

Prin moarte ai prefăcut omorârea, prin îngropare stricăciunea; că nesticăcios ai făcut trupul pe care l-ai luat, cu dumnezeiasca cuviință făcându-l nemuritor; că trupul Tău, Stăpâne, n-a văzut stricăciune; nici sufletul Tău n-a rămas în iad, care este lucru necuvenit.

Ieșind, Ziditorul meu, din ceea ce nu știe de bărbat, și fiind împuns cu sulița în coastă, din aceea ai făcut înnoire Evei făcându-Te Adam, adormind mai presus de fire, cu somn făcător de viață, și ridicând viața din somn și din stricăciune, ca un atotputernic.

Cântarea a 6-a:

Irmosul:

Prins a fost Iona, dar n-a fost ținut în pânțelele chitului; că al Tău chip purtând, al Celui ce ai pătimit și îngropării Te-ai dat, ca dintr-o cămară din fiară a ieșit și a grăit străjerilor: Cei ce păziți cele deșarte și mincinoase, mila voastră ați părăsit-o.

Omorât ai fost, dar nu Te-ai despărțit, Cuvinte, de trupul pe care L-ai luat; că de s-a și stricat Templul Tău în vremea pătimirii, unul era ipostasul Dumnezeirii și al trupului Tău; că în amândouă unul ești, Fiul și Cuvântul lui Dumnezeu, Dumnezeu și om.

Greșeala lui Adam a fost ucigătoare de om, iar nu ucigătoare de Dumnezeu. Că deși a pătimit firea trupului Tău celui de țărână, dumnezeirea a rămas fără patimă; că stricăciunea cea din Tine o ai prefăcut în nesticăciune, și din Înviere ai arătat izvorul vieții celei nesticăcioase.

Împărătit-a iadul peste neamul omenesc dar n-a rămas în veci; că, Tu, Puternice, fiind pus în groapă, cu palma cea începătoare de viață ai rupt încuietorile morții, și ai propovăduit celor ce dormeau acolo din veac, izbăvirea cea nemincinoasă, făcându-Te, Mântuitorule, Cel dintâi sculat din morți.

CONDACUL

Glasul al 6-lea:

Cel ce a încuiat adâncul s-a văzut mort, și cu smirnă și cu giulgiu înfășurându-se, în mormânt a fost pus ca un mort Cel fără de moarte, și femeile au venit să-L ungă cu mir, plângând cu amar și grăind: Aceasta este Sâmbăta cea prea binecuvântată, în care Hristos, adormind, va învia a treia zi.

ICOS

Cel ce cuprinde toate S-a înălțat pe Cruce, și se tânguește toată zidirea, văzându-L spânzurând gol pe lemn; soarele și-a ascuns razele, și stelele și-au tănuit lumina, și pământul cu multă frică s-a clătinat, marea a fugit și pietrele s-au despicat, și morminte multe s-au deschis, și trupuri de sfinți bărbați s-au sculat; iadul jos a suspinat, și iudeii s-au sfătuit să

hulească Învierea lui Hristos. Iar femeile au grăit: Aceasta este Sâmbăta cea prea binecuvântată, în care Hristos, adormind, va învia a treia zi.

Cântarea a 7-a:

Irmosul:

Negrăită minune! Cel ce a izbăvit în cuptor pe evlavioșii tineri din văpaie, în mormânt este pus mort fără suflare, spre mântuirea noastră a celor ce cântăm: Izbăvitorule, Dumnezeule, bine ești cuvântat.

Rănit-s-a iadul, primind în inima sa pe Cel ce a fost rănit în coastă cu sulița, și a suspinat topindu-se de focul cel dumnezeiesc, spre mântuirea noastră, a celor ce cântăm: Izbăvitorule, Dumnezeule, bine ești cuvântat.

Bogat este mormântul, că primind în sine pe Făcătorul ca pe un adormit, s-a arătat dumnezeiască vistierie de viață, spre mântuirea noastră a celor ce cântăm: Izbăvitorule, Dumnezeule, bine ești cuvântat.

După obiceiul pentru cei morți, a primit punerea în mormânt Viața tuturor, și a arătat mormântul izvor al învierii, spre mântuirea noastră, a celor ce cântăm: Izbăvitorule, Dumnezeule, bine ești cuvântat.

Una este Dumnezeirea lui Hristos în iad și în mormânt și în Eden nedespărțită, împreună cu Tatăl și cu Duhul, spre mântuirea noastră, a celor ce cântăm: Izbăvitorule, Dumnezeule, bine ești cuvântat.

Cântarea a 8-a:

Irmosul:

Spăimântează-te înfricoșându-te, cerule, și să se clatine temeliiile pământului. Că iată este socotit între cei morți. Cel ce locuiește în înălțime, și în mormânt mic ca un străin este primit. Pe Care tineri binecuvântați-L, preoți lăudați-L, popoare preînălțați-L întru toți vecii.

Stricatu-s-a Templul cel preacurat, dar a ridicat cortul cel căzut, căci al doilea Adam, Cel ce locuiește în înălțime, S-a pogorât la Adam cel dintâi, până la cămările iadului. Pe Care tineri binecuvântați-L, preoți lăudați-L, popoare preînălțați-L întru toți vecii.

Încetat-a îndrăzneala ucenicilor, iar Iosif cel din Arimateea s-a arătat inimos, că văzând mort și gol pe Dumnezeu cel peste toate, L-a cerut și L-a

îngropat grăind: Pe Care tineri binecuvântați-L, preoți lăudați-L, popoare preînălțați-L întru toți vecii.

O, minune nouă! O, bunătate! O, nespusă răbdare! Că de bunăvoie se pecetluiește sub pământ Cel ce locuiește în înălțime, și este hulit Dumnezeu ca un înșelător. Pe Care tineri binecuvântați-L, preoți lăudați-L, popoare preînălțați-L întru toți vecii.

Cântarea a 9-a:

Irmosul:

Nu te tângui pentru Mine, Maică, văzându-mă în groapă pe Mine, Fiul Tău, pe Care M-ai zămislit în pântecul fără de sămânță; că Mă voi scula și Mă voi preaslăvi și voi înălța în slavă ca un Dumnezeu, pe cei ce cu credință și cu dragoste pe tine neîncetat te măresc.

Întru străină nașterea Ta scăpând de dureri, mai presus de fire m-am fericit, Fiul meu cel fără de început; iar acum, Dumnezeul meu, văzându-Te mort fără suflare, mă sfâșii cumplit cu sabia întristării. Dar Te scoală, ca să fiu mărită.

Mă acoperă pământul voind Eu, dar se înfricoșează portarii iadului văzându-Mă, Maică, îmbrăcat cu haina sângerată a izbândirii; că ucigând ca un Dumnezeu, pe vrăjmași cu Crucea, iarăși voi învia și te voi mări.

Să se bucure făptura, să se veselească toți pământenii, că vrăjmașul, iadul, s-a prădat; femeile cu miruri să iasă în întâmpinare, că izbăvesc pe Adam și pe Eva cu tot neamul, și a treia zi voi învia.

Încheindu-se citirea Canonului, se zic: Sfinte Dumnezeule... (de 3 ori) și rugăciunile începătoare, iar după Tatăl nostru... și Că a Ta este împărăția..., se cântă, rar, troparul, glasul al 2-lea:

Când Te-ai pogorât la moarte, Cel ce ești Viața cea fără de moarte, atunci iadul ai omorât cu strălucirea dumnezeirii; iar când ai înviat pe cei morți din cele de dedesupt, toate puterile cerești au strigat: Dătătorule de viață, Hristoase Dumnezeul nostru, slavă Ție!

Preotul (din altar) rostește ectenia: Miluiește-ne pe noi Dumnezeule..., apoi, deschizând ușile împărătești (care rămân de acum deschise încontinuu, până la Duminica Tomii) face apolisul mic.

Cu puțin timp înainte de miezul nopții, preotul (în catedrale arhiereul, în mănăstiri starețul, iar la bisericile de enorie cu mai mulți slujitori, protosul) aprinzând de la candela de deasupra sfintei mese, o făclie mai mare și frumos împodobită (sau tricherul), iese cu ea printre sfintele uși și, stând pe solee, înalță făclia cu ambele mâini și rostește cu glas mare chemarea:

Veniți de primiți lumină!

Preotul rostește această chemare de trei ori la rând, îndreptându-se prima dată către credincioșii din față, a doua oară către cei din dreapta bisericii și a treia oară către cei din stânga. Credincioșii din față se apropie și își aprind lumânările lor de la făclia preotului și apoi unii de la alții (dacă sunt mai mulți clerici, ei își aprind cei dintâi făcliile lor de la cel mai mare).

Unde slujește un singur preot, după ce a lăsat făclia, el ia acum Sfânta Evanghelie și Sfânta Cruce și iese printre sfintele uși, iar înaintea lui merg paracliserii și cântăreții, purtând icoana Învierii, cădelnița și sfeșnice cu lumini aprinse (sau făclii) cântând cu toții pe glasul al 6-lea:

Învierea Ta, Hristoase Mântuitorule, îngerii o laudă în ceruri și pe noi pe pământ ne învrednicește cu inimă curată să Te slăvim.

La catedrale, mănăstiri și bisericile cu mai mulți slujitori, cel mai mare ia Sfânta Cruce, primul dintre preoți Sfânta Evanghelie, altul icoana Învierii, diaconii cădelnița, iar ceilalți slujitori mai mici (ipodiaconi dacă sunt) sfeșnicele cu lumini aprinse; și așa în sunetul toacei și a clopotelor și cântând cu toții: **Învierea Ta, Hristoase Dumnezeu...,** se îndreaptă spre ieșirea bisericii, mergând în frunte paracliserii (ipodiaconii ori credincioșii dinainte rânduți) cu sfeșnicele, după ei cântăreții, având și ei făclii aprinse în mâini, după aceștia diaconii, purtând cădelnițele în dreapta și făclii aprinse în stânga, apoi preoții cu sfânta Evanghelie și icoana și la urmă de tot protosul (la catedrale arhiereul) cu Sfânta Cruce. Toți credincioșii ies afară, iar în biserică nu rămâne decât cel care trebuie să aprindă candelile și sfeșnicele; se închid ușile bisericii.

Ieșind din biserică, clericii și însoțitorii lor merg pe rând la locul din față (din curtea bisericii), unde s-a pus din vreme o masă gătită și împodobită după rânduială; trecând cu toții prin partea dinspre miazănoapte a mesei, în ordinea în care au ieșit din biserică, preoții se așază în latura de apus a mesei, cu fețele spre răsărit, stând cel mai mare (arhiereul) în mijloc, iar ceilalți preoți în dreapta și în stânga lui, după vrednicia lor. Preoții pun pe masă Sfânta Evanghelie, Sfânta Cruce și icoana Învierii, iar sfeșnicele se așază unul în partea de nord, iar altul în cea de sud a mesei (dacă sunt sfeșnice mici ele sunt puse pe masă, de o parte și alta a Sfintei Evanghelii). Preotul (protosul) primește cădelnița și, ținând în stânga Sfânta Cruce și o făclie aprinsă, cădește Sfânta Evanghelie mergând pe rând în cele patru laturi ale mesei și apoi pe credincioși; dacă este un singur diacon, el stă cu făclie aprinsă în latura opusă, iar dacă sunt doi diaconi, ei încadrează pe protos stând unul în latura din dreapta acestuia, celălalt în latura din stânga.

Terminându-se căderea, încetează sunetul clopotelor și al toacei, iar diaconul (în lipsa lui preotul, stând în latura de apus a mesei, cu fața spre răsărit), rostește:

Și pentru ca să ne învrednicim a asculta Sfânta Evanghelie, pe Domnul Dumnezeu nostru să-L rugăm...

Și stând cu fața spre credincioși, preotul (protosul) citește Sfânta Evanghelie de la Liturgia Sâmbetei celei Mari, din Sfânta Evanghelie după Matei 28:1-16.

În vremea aceea, după ce a trecut sâmbăta, când se lumina de ziua cea dintâi a săptămânii, au venit Maria Magdalena și cealaltă Marie, ca să vadă mormântul. Și iată s-a făcut cutremur mare, căci îngerul Domnului, pogorându-se din cer și venind, a prăvălit piatra de la ușă și a stat deasupra ei. Și înfățișarea lui era luminoasă ca fulgerul și îmbrăcămintea lui, albă ca zăpada. Și de frica lui s-au cutremurat cei care păzeau și s-au făcut ca niște morți. Iar îngerul, vorbind femeilor, a zis: Iar îngerul, vorbind femeilor a zis: Nu vă temeți, căci știu că pe Iisus cel răstignit Îl căutați. Nu este aici, căci S-a sculat precum a spus. Veniți de vedeți locul unde a zăcut Domnul. Duceți-vă degrab și spuneți ucenicilor Săi că S-a sculat din morți și iată va merge mai înainte de voi în Galileea; acolo Îl veți vedea. Iată, v-am spus vouă. Iar ele plecând în grabă de la mormânt, cu frică și cu bucurie mare au alergat să vestească ucenicilor Lui. Dar cum mergeau ele să vestească ucenicilor, iată Iisus le-a întâmpinat și le-a zis: Bucurați-vă! Iar ele, apropiindu-se, au cuprins picioarele Lui și I s-au închinat. Atunci Iisus le-a zis: Nu vă temeți. Mergeți și spuneți fraților Mei să meargă în Galileea și acolo Mă vor vedea. Iar pe când se duceau ele, iată unii dintre păzitori, venind în oraș, au spus căpeteniilor preoților toate cele ce s-au întâmplat. Atunci ei, adunându-se împreună cu bătrânii și ținând sfat, au dat bani mulți ostașilor și le-au zis: Spuneți că ucenicii Lui, venind noaptea, L-au furat pe când noi dormeam. Dacă însă se va auzi aceasta la dregător, noi îl vom potoli și pe voi vă vom face fără grijă. Iar ei luând banii, au făcut cum i-au învățat; și s-a răspândit vorba aceasta între iudei până în ziua de astăzi.

După citire, preotul (protosul) binecuvintează pe credincioși cu Sfânta Evanghelie, apoi se întoarce și o așază pe masă, iar corul (cântăreții) cântă:

Slavă Ție, Doamne, slavă Ție.

UTRENIA PASCALĂ

Dacă este un singur diacon, el trece acum în latura de răsărit a mesei, stând cu fața spre apus și având în dreapta lumânare aprinsă; dacă sunt doi, ei încadrează pe preotul-protos, stând unul în latura de miazăzi, iar altul în latura de miazănoapte a mesei, unul cu fața spre celălalt.

Preotul (protosul) primește în dreapta cădelnița aprinsă, iar în stânga crucea și o făclie aprinsă (sau tricherul), și, stând cu fața spre răsărit și cădind în chipul crucii rostește:

Slavă Sfintei și Celei de o ființă, și de viață făcătoarei, și nedespărțitei Treimi, totdeauna, acum și pururea și în vecii vecilor.

Poporul: Amin.

Preotul (toți clericii unde sunt mai mulți slujitori) cântă acum, cu glas mare, troparul, glasul al 5-lea:

Hristos a înviat din morți, cu moartea pe moarte călcând, și celor din morminte viață dăruindu-le.

În timpul acesta încep din nou să sune clopotele și să bată toaca; după ce clericii au cântat troparul, corul (cântăreții și credincioșii) îl repetă cântându-l de două ori la rand.

Apoi preotul (protosul), din locul unde a stat până acum, cădind spre răsărit, rostește cu glas mare și răspicat:

Stih: Să se scoale Dumnezeu și să se risipească vrăjmașii Lui [și să fugă de la fața Lui cei ce-L urăsc pe Dânsul].

Poporul cântă: Hristos a înviat din morți... (o dată).

În timpul acesta preotul (protosul) trece în latura de miazăzi a mesei (diaconul în cea de nord) și, stând cu fața spre nord, cădește din nou și rostește:

Stih: Precum se împrăștie fumul și nu mai este; precum se topește ceara de la fața focului.

Poporul: Hristos a înviat din morți... (o dată).

Trecând în latura de răsărit a mesei (diaconul în cea de apus) și stând cu fața spre apus, preotul (protosul) cădește din nou și rostește:

Stih: Așa să piară păcătoșii de la fața lui Dumnezeu, iar dreptii să se veselească.

Poporul: Hristos a înviat din morți... (o dată).

Trecând în latura de nord a mesei (diaconul în cea de sud) și stând cu fața spre miazăzi preotul (protosul) cădește și rostește:

Stih: Aceasta este ziua pe care a făcut-o Domnul, să ne bucurăm și ne veselim întru ea.

Poporul: Hristos a înviat din morți... (o dată).

Revenind în fața mesei, adică în latura dinspre apus (iar diaconul trecând în cea de răsărit), preotul cădește din nou și rostește:

Stih: Slavă Tatălui și Fiului și Sfântului Duh.

Poporul: Hristos a înviat din morți... (o dată).

Preotul (protosul), din locul în care se află și cădind, rostește:

Stih: Și acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Poporul: Hristos a înviat din morți... (o dată).

Acum preotul (slujitorii) cântă din nou, cu glas înalt:

Hristos a înviat din morți, cu moartea pe moarte călcând...

Iar poporul cântă sfârșitul:

... și celor din morminte viață dăruindu-le.

Apoi se intră în biserică. Și se cântă Hristos a înviat... de mai multe ori, până când clericii, cântăreții și poporul intră în biserică și stau la locurile lor. Acum încetează sunetul clopotelor și al toacei, iar diaconul (unde sunt mai mulți diaconi, protodiaconul) ori, dacă nu este diacon, preotul rostește ectenia mare: Cu pace, Domnului să ne rugăm. Și toate celelalte, preotul încheind cu ecfonisul:

Că Ție se cuvine toată slava, cinstea și închinarea, Tatălui și Fiului și Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

Poporul: Amin.

La bisericile cu mai mulți slujitori, unul dintre preoți, care va fi rânduit, începe Proscomidia, iar protosul (la catedrale arhiereul) luând cădelnița în dreapta, iar în stânga făclie aprinsă și o cruce, însoțit de diaconi, cădește întâi în sfântul altar și apoi, ieșind printre sfintele uși, în toată biserica, iar cântăreții cântă Canonul Paștilor.

Atunci când începe să cădească, în naos, spre credincioșii din dreapta bisericii, preotul (protosul) zice cu glas mare: **Hristos a înviat!**, iar credincioșii răspund: **Adevărat (că) a înviat!** Aceasta se zice de trei ori la rând; asemenea se face și când preotul cădește spre credincioșii din stânga bisericii și apoi când se cădește spre cei din pronaosul bisericii.

CANONUL SFINTELOR PAȘTI

Alcătuit de Sfântul Ioan Damaschin (sec. VIII)

Irmosul fiecărei cântări se cântă de două ori, prima dată de clericii din altar și a doua oară de cântăreții din strana dreaptă. Stihurile de la fiecare cântare se pun pe 12, înaintea fiecărei stihiri cântându-se stihul: **Hristos a înviat din morți!**, la sfârșitul fiecărei cântări se repetă irmosul, cântat de amândouă stranele împreună, apoi se cântă **Hristos a înviat...** (de trei ori).

La slujbele arhieresti sau cu sobor de preoți și diaconi, (arhiereul și) preoții fac pe rând căderea la începutul fiecărei cântări, iar diaconii rostesc ectenii mici la sfârșitul fiecăreia (cu ecfonisele speciale din Liturghier). Dacă însă este un singur preot, mai ales fără diacon, căderea se face doar la cântările 1-a și a 9-a, iar ectenii mici se rostesc doar după cântările a 3-a, a 6-a și a 9-a, iar între timp preotul face Proscomidia. În timpul cădirii, atât preoții cât și diaconii ies și intră în sfântul altar printre ușile împărătești, care rămân neconținut deschise.

CÂNTAREA 1-a, gl. 1, Irmos:

Ziua Învierii, să ne luminăm, popoare! Paștile Domnului, Paștile! Că din moarte la viață și de pe pământ la cer, Hristos Dumnezeu ne-a trecut pre noi, cei ce cântăm cântare de biruință!

Stih: Hristos a înviat din morți!

Să ne curățim simțirile și, prin neapropiata lumină a Învierii, să vedem pe Hristos strălucind și lămurit să-L auzim zicând: „Bucurați-vă!”, cântându-I cântare de biruință.

Hristos a înviat din morți!

Cerurile după cuviință să se veselească, și pământul să se bucure, și să prăznuiască toată lumea cea văzută și cea nevăzută: că a înviat Hristos, veselia cea veșnică.

Catavasie:

Ziua Învierii, să ne luminăm, popoare! Paștile Domnului, Paștile! Că din moarte la viață și de pe pământ la cer, Hristos Dumnezeu ne-a trecut pre noi, cei ce cântăm cântare de biruință!

Hristos a înviat din morți, cu moartea pe moarte călcând, și celor din morminte viață dăruindu-le (de trei ori).

CÂNTAREA A 3-a, Irmos:

Veniți să bem băutura nouă, nu din piatră seacă, ieșită prin minune, ci din Izvorul nesticăciunii, din Hristos, Cel ce a izvorât din mormânt, întru Care ne întărim.

Hristos a înviat din morți!

Acum toate s-au umplut de lumină: și cerul și pământul și cele dedesubt. Deci să prăznuiască toată făptura Învierea lui Hristos, întru Care s-a întărit.

Hristos a înviat din morți!

Ieri m-am îngropat împreună cu Tine, Hristoase, astăzi înviez împreună cu Tine, Cel ce ai înviat. Răstignitu-m-am ieri, împreună cu Tine, Însuți împreună mă preamărește, Mântuitorule, întru Împărăția Ta.

Catavasie:

Veniți să bem băutura nouă, nu din piatră seacă, ieșită prin minune, ci din Izvorul nesticăciunii, din Hristos, Cel ce a izvorât din mormânt, întru Care ne întărim.

Hristos a înviat... (de 3 ori); Ectenie mică

Ipacoí, gl. al 8-lea

Venit-au mai înainte de zori, cele ce au fost cu Maria și aflând piatra răsturnată de pe mormânt, auzit-au de la înger: „Pentru ce căutați printre morți ca pe un om pe Cel ce este întru lumina cea pururea fiitoare? Vedeți

giulgiurile cele de îngropare, alergați și vestiți lumii, că S-a sculat Domnul, omorând moartea, căci este Fiul lui Dumnezeu, Cel ce a mântuit neamul omenesc”.

CÂNTAREA A 4-a, Irmos:

La dumnezeiasca strajă, de Dumnezeu grăitorul Avacum, să stea împreună cu noi și să arate pe îngerul cel purtător de lumină, care a grăit lămurit: astăzi este mântuirea lumii, că a Înviat Hristos, ca Cel atotputernic.

Hristos a înviat din morți!

Ca Cel ce a deschis pântecele fecioresc, Hristos bărbat s-a arătat; iar ca Om, Mielușel fără prihană s-a chemat; și ca Cel ce n-a gustat stricăciune, s-a numit desăvârșit: Paștile nostru și Dumnezeu adevărat.

Hristos a înviat din morți!

Ca un mieluşel de un an, cununa cea binecuvântată – Hristos, de voie pentru noi S-a jertfit, Paștile cele curăţitoare, și din mormânt ne-a strălucit frumos, Soarele Dreptății.

Hristos a înviat din morți!

Dumnezeiescul părinte David înaintea chivotului umbrei a săltat jucând; iar noi poporul cel sfânt al lui Dumnezeu, plinirea închipuirilor văzând, să ne veselim dumnezeiește, că a înviat Hristos, ca cel Atotputernic.

Catavasie:

La dumnezeiasca strajă, de Dumnezeu grăitorul Avacum, să stea împreună cu noi și să arate pe îngerul cel purtător de lumină, care a grăit lămurit: astăzi este mântuirea lumii, că a Înviat Hristos, ca Cel atotputernic.

CÂNTAREA A 5-a, Irmos:

Să ne grăbim dis-de-dimineată și, în loc de mir, cântare să aducem Stăpânului, și să vedem pe Hristos, Soarele dreptății, tuturor viață răsărind.

Hristos a înviat din morți!

Milostivirea Ta, cea nemăsurată, văzându-o, cei ținuți în legăturile iadului, la lumină au alergat, Hristoase, cu picioare vesele, lăudând Paștile cele veșnice.

Hristos a înviat din morți!

Să ne apropiem purtătorilor de lumină, de Hristos Cel ce a ieșit din mormânt ca un Mire, și să prăznuim împreună cu cetele cele iubitoare de praznice Paștile lui Dumnezeu cele mântuitoare.

Catavasie:

Să ne grăbim dis-de-dimineață și, în loc de mir, cântare să aducem Stăpânului, și să vedem pe Hristos, Soarele dreptății, tuturor viață răsărind.

CÂNTAREA A 6-a, Irmos:

Pogorātu-Te-ai întru cele mai de jos ale pământului, și ai sfărâmat încuietorile cele veșnice, care țineau pe cei legați, Hristoase, dar a treia zi, precum Ioná din chit, ai înviat din mormânt.

Hristos a înviat din morți!

Păzind pecetele întregi, Hristoase, ai înviat din mormânt, Cel ce nu ai stricat cheile Fecioarei prin nașterea Ta, și ne-ai deschis nouă ușile Raiului.

Hristos a înviat din morți!

Mântuitorul meu, jertfă vie și nejertfită, ca un Dumnezeu, pe Tine Însuți de voie aducându-Te Tatălui, ai înviat pe Adam împreună cu tot neamul, înviind din mormânt.

Catavasie:

Pogorātu-Te-ai întru cele mai de jos ale pământului, și ai sfărâmat încuietorile cele veșnice, care țineau pe cei legați, Hristoase, dar a treia zi, precum Ioná din chit, ai înviat din mormânt.

Hristos a înviat... (de 3 ori); Ectenie mică

CONDACUL, glasul al 8-lea

Deși Te-ai pogorât în mormânt, Cel ce ești fără de moarte, dar puterea iadului ai zdrobit, și ai înviat ca un biruitor, Hristoase, Dumnezeule, zicând femeilor Mironosițe: „Bucurați-vă”! Și apostolilor Tăi, pace dăruindu-le, Cel ce dai celor căzuți sculare.

ICOSUL

Pe Soarele Cel mai înainte de soare, Care a apus oarecând în mormânt, mers-au mai înainte de ziuă, căutându-L ca pe o zi, mironosițele-fecioare, și una către alta strigau: „O, prietenelor, veniți să ungem cu miresme trupul cel de viață purtător și îngropat, trupul care a înviat pe Adam cel căzut, și Care zace în mormânt. Să mergem, să ne sânguim ca și magii și să ne închinăm, și să aducem miruri în loc de daruri, Celui ce nu în scutece, ci în giulgiu este înfășat, și să plângem, și să strigăm: O Stăpâne, scoală-Te, Cel ce dai celor căzuți sculare”.

SINAXAR

În Sfânta și Marea Duminică a Paștilor prăznuim Învierea cea dătătoare de viață a Domnului și Dumnezeului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos.

Numim sărbătoarea de azi Paști, după cuvântul care în vechiul grai evreiesc însemnează trecere; fiindcă aceasta este ziua în care Dumnezeu a adus, la început, lumea dintru neființă întru ființă. În această zi smulgând Dumnezeu pe poporul israelitean din mâna Faraonului, l-a trecut prin Marea Roșie, și, tot în această zi, S-a pogorât din ceruri și S-a sălășluit în Pântecele Fecioarei. Iar acum, smulgând tot neamul omenesc din adâncul iadului l-a suit la cer și l-a adus iarăși la vechea vrednicie a nemuririi.

Dar pogorându-Se la iad, Domnul nu a înviat pe toți câți erau acolo, ci numai pe cei care au voit să creadă în El; și sufletele sfinților din veac, ținute cu sila de iad, le-a slobozit și a dăruit tuturor puțința să se urce la ceruri.

Drept aceasta, bucurându-ne peste fire, prăznuim cu strălucire Învierea, închipuind bucuria, cu care s-a îmbogățit firea noastră prin îndurarea milostivirilor lui Dumnezeu. De asemenea dându-ne unul altuia obișnuita sărutare de Înviere, prăznuim și risipirea vrajbei, arătând prin aceasta unirea noastră cu Dumnezeu și cu îngerii Săi.

Iar Învierea Domnului, așa s-a petrecut: La miezul nopții, pe când străjerii păzeau mormântul, pământul s-a cutremurat și un înger s-a pogorât și a răsturnat piatra de pe mormânt. Ostașii văzând acestea, s-au spăimântat și au fugit; numai după aceea s-a petrecut venirea femeilor la mormânt, sâmbătă după miezul nopții, aproape de revărsatul zorilor. Învierea a cunoscut-o întâi Maica lui Dumnezeu, care, după cum grăiește Evanghelia de la Matei, ședea la mormânt împreună cu Maria Magdalena. Dar spre a nu se arunca îndoială asupra Învierii, din pricina dragostei de mamă pentru Fiul său, de aceea zic Evangheliștii că Domnul s-a arătat mai întâi Mariei Magdalena. Ea a văzut și pe îngerul, care sta pe piatră și plecându-se, a văzut și pe cei dinăuntrul mormântului, care au vestit Învierea Domnului și au grăit: „A înviat, nu este aci, iată locul unde L-au pus pe Dânsul.” Deci, auzind ea acestea, a alergat degrab la ucenicii cei mai înflăcărați, la Petru și la Ioan, și le-a vestit lor Învierea. Iar întorcându-se ea cu cealaltă Marie la mormânt, le-a întâmpinat pe ele Hristos, zicându-le: „Bucurați-vă!”. Drept era ca seminția femeiască să audă ea, mai întâi, bucuria, ca cea care a auzit mai

întâi: "Întru dureri să nască fii". Ele fiind biruite de dragoste, s-au apropiat și s-au atins de preacuratele Lui picioare, voind să-l cunoască mai cu dinadinsul. Apostolii au venit la groapă și Petru, numai plecându-se la mormânt, s-a întors înapoi, dar Ioan a intrat înăuntru, a privit mai cu deamănuntul și a pipăit giulgiul și mahrama capului (Luca 24,12; Ioan 20, 3-8).

Magdalena, spre a se încredința mai cu dinadinsul despre cele ce văzuse, a venit iarăși împreună cu celelalte femei la mormânt, cam pe la revărsatul zorilor și au stat afară și plâneau. Dar uitându-se ea în mormânt văzu doi îngeri strălucind de lumină, care, certând-o oarecum, i-au grăit: "Femeie, ce plângi? Pe cine cauți? Pe Iisus Nazarineanul cauți? Pe Cel răstignit?. S-a sculat, nu este aici." Și îndată s-au ridicat cuprinse de teamă văzând pe Domnul. Iar aceea întorcându-se înapoi a văzut pe Hristos stând și părându-i-se că El este grădinarul (că mormântul era în grădină), I-a zis: "Doamne, dacă Tu L-ai luat pe El, spune unde L-ai pus și eu Îl voi lua pe Dânsul", și căutând ea din nou către îngeri, Mântuitorul a grăit Magdalenei: "Marie!"; iar ea înțelegând dulcele și cunoscutul glas a lui Hristos, voia să se atingă de El. Dar El a zis: „Nu te atinge de Mine, că încă nu m-am suit la Tatăl Meu; precum socotești, ție ți se pare că Eu sunt încă om; ci mergi la frații Mei și spune-le cele ce ai văzut și auzit”; și Magdalena a făcut așa. Luminându-se de ziuă, ea a venit iarăși la mormânt cu celelalte; iar cele ce erau cu Ioana și cu Salomeea au venit la răsăritul soarelui și, pe scurt grăind, femeile au venit la mormânt adesea și între ele era și Născătoarea de Dumnezeu. Că ea este aceea pe care Evanghelia o numește Maria lui Iosie; Iosie era fiul lui Iosif. Nu se știe însă ceasul când a înviat Hristos. Unii zic că la cântarea cea dintâi a cocoșilor; alții, când s-a întâmplat cutremurul, iar alții, într-altă dată.

Deci așa petrecându-se faptele, iată că unii din cei ce păzeau mormântul au venit și au spus arhierilor cele întâmplate; iar aceștia, mituindu-i cu bani, i-au înduplecat să spună că ucenicii lui Hristos au venit în timpul nopții și L-au furat. În seara acelei zile însă, ucenicii fiind adunați laolaltă de frica iudeilor și ușile fiind încuiate, a intrat Iisus la dânșii, că era cu trup nesticăcios, și ca de obicei le-a vestit lor: "Pace vouă!". Ei, văzându-L, s-au bucurat peste măsură de mult și au primit, prin suflare mai desăvârșită lucrarea Preasfântului Duh.

În ce privește însă Învierea Domnului în a treia zi de la înmormântare, așa să știi: Joi seara și Vineri ziua fac o zi (așa socoteau evreii întinderea unei zile); apoi, Vineri noaptea și sâmbăta întregă fac altă zi; iată deci a doua zi. Altă zi o face noaptea de Sâmbătă și o parte din ziua de Duminică(fiindcă după o parte a începutului se înțelege întregul): deci altă întindere de zi. Iată dar și ziua a treia. Sau alt fel: Hristos a fost răstignit vineri, la ceasul al treilea; de la ceasul al șaselea până la ceasul al nouălea s-a făcut întuneric; aceea înțelegeți-o o noapte; deci iată o întindere de o zi, de la ceasul al treilea până la al nouălea. Apoi, după întuneric, iată ziua și noaptea de vineri; deci a doua întindere de zi. În sfârșit ziua Sâmbetei și noaptea ei fac, iată, a treia întindere de zi. Că, deși Mântuitorul a făgăduit să ne facă bine în trei zile, totuși binefacerea a plinit-o El într-un timp mai scurt.

A Lui fie slava și puterea în vecii vecilor. Amin.

Apoi clericii și poporul cântă pe rând, de trei ori

STIHIRA, gl. 2 sau 6

Învierea lui Hristos văzând, să ne închinăm Sfântului Domnului Iisus, Unuia Celui fără de păcat. Crucii Tale ne închinăm, Hristoase, și Sfânta Învierea Ta o lăudăm și o slăvim; că Tu ești Dumnezeu nostru, afară de Tine pe altul nu știm, numele Tău numim. Veniți toți credincioșii să ne închinăm Sfintei Învierii lui Hristos, că iată a venit prin Cruce, bucurie la toată lumea. Totdeauna binecuvântând pe Domnul, lăudăm Învierea Lui, că răstignire răbdând pentru noi, cu moartea pe moarte a stricat.

Apoi și această stihiră, pe glasul 6, tot de trei ori:

Înviind Iisus din mormânt, precum mai înainte a zis, ne-a dăruit nouă viață veșnică și mare milă.

CÂNTAREA A 7-a, Irmos:

Cel ce a izbăvit pe tineri din cuptor, făcându-se om, pătimește ca un muritor, și prin patimă pe cel muritor îl îmbracă în podoaba nestrucăciunii, Cel Unul binecuvântat, Dumnezeu părinților și preaslăvit.

Hristos a înviat din morți!

Femeile cele cugetătoare de Dumnezeu, cu miruri în urma Ta au alergat, și Celui ce era căutat cu lacrimi ca un mort, I s-au închinat cu bucurie ca Unui Dumnezeu viu și ucenicilor Tăi, Hristoase, le-au binevestit Paștile cele de taină.

Hristos a înviat din morți!

Prăznuim omorârea morții, sfărâmarea iadului și începătura altei vieți veșnice și săltând lăudăm pe Pricinuitoarul, Cel Unul binecuvântat și preaslăvit, Dumnezeu părinților.

Hristos a înviat din morți!

Cu adevărat sfântă și preacinstită este această noapte mântuitoare și strălucitoare, înainte-vestind ziua cea purtătoare de lumină a Învierii, întru care lumina cea fără de ani, din mormânt cu trupul tuturor a strălucit.

Catavasie:

Cel ce a izbăvit pe tineri din cuptor, făcându-se Om, pătimește ca un muritor, și prin patimă pe cel muritor îl îmbracă în podoaba nesticăciunii, Cel Unul binecuvântat, Dumnezeuul părinților și preaslăvit.

CÂNTAREA A 8-a, Irmos:

Această aleasă și sfânta Zi, prima a săptămânii, împărăteasă și doamnă, praznic al praznicelor și sărbătoare a sărbătorilor, întru care binecuvântăm pre Hristos întru toți vecii.

Hristos a înviat din morți!

Veniți să gustăm din rodul cel nou al viței, al dumnezeieștii veselii, în ziua cea slăvită a Învierii și Împărăției lui Hristos să ne împărtășim, laudându-L ca pe un Dumnezeu în veci.

Hristos a înviat din morți!

Ridică împrejur ochii tăi, Sioane, și vezi, că iată au venit la tine fii tăi, ca niște făclii de Dumnezeu luminate, de la apus și de la miază-noapte, și de la mare și de la răsărit, întru tine binecuvântând pe Hristos în veci.

Preasfântă Treime, Dumnezeuul nostru, Slavă Ție !

Părinte Atotțiitorule și Cuvinte și Duhule, unime a firii celei în trei ipostasuri, [Treime] mai presus de ființă și preadumnezeiească, întru Tine ne-am botezat și pe Tine Te binecuvântăm întru toți vecii.

Catavasie:

Stih: Să laudăm bine să cuvântăm și să ne închinăm Domnului cântându-I și preaînălțându-L pe Dânsul întru toți vecii.

Această aleasă și sfânta Zi, prima a săptămânii, împărăteasă și doamnă, praznic al praznicelor și sărbătoare a sărbătorilor, întru care binecuvântăm pre Hristos întru toți vecii.

Nu se cântă Ceea ce ești mai cinstită..., ci îndată:

CÂNTAREA A 9-a, Irmos:

Stih: Îngerul a strigat Celei pline de har, curată Fecioară, „Bucură-te!” și iarăși zic: „Bucură-te, că Fiul Tău a înviat a treia zi din mormânt și pe morți i-a ridicat, veseliți-vă popoare”.

Luminează-te, luminează-te, noule Ierusalime, că slava Domnului peste tine a răsărit. Saltă acum și te bucură Sioane; iar tu, curată Născătoare de Dumnezeu, veselește-te întru învierea Celui născut al tău.

Stih 1: Mărește suflete al meu pe Cel ce a înviat a treia zi din mormânt, pe Hristos Dătătorul de viață.

Stih 2: Mărește, sufletul meu, pe Cel ce a pățimit de bună voie, și s-a îngropat și a înviat a treia zi din mormânt.

O, dumnezeiescul, o iubitul, o preadulcele Tău glas! Căci cu noi ai făgăduit să fii cu adevărat până la sfârșitul veacului, Hristoase; pe Care întărire și nădejde credincioșii avându-Te, ne bucurăm.

Stih 1: Înger strălucitor către femei a strigat: Nu mai plângeți, că Hristos a Înviat!

Stih 2: Astăzi toată făptura se veselește și se bucură, că Hristos a înviat și iadul a prădat.

O, Paștile cele mari și prea sfințite, Hristoase! O, Înțelepciunea și Cuvântul lui Dumnezeu și Puterea! Dă-ne nouă mai desăvârșit să ne împărtășim cu Tine în ziua cea neînserată a Împărăției Tale.

Catavasie:

Luminează-te, luminează-te noule Ierusalime, că slava Domnului peste tine a răsărit. Saltă acum și te bucură Sioane; iar tu curată Născătoare de Dumnezeu, veselește-te întru învierea Celui născut al tău.

Hristos a înviat din morți, cu moartea pe moarte călcând, și celor din morminte viață dăruindu-le (de trei ori).

Apoi diaconul zice ectenia mică și preotul ecfonisul:

Că pe Tine Te laudă toate puterile cele cerești și [noi împreună cu ele] Ție slavă înălțăm: Tatălui și Fiului și Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

Poporul: Amin.

LUMINÂNDA

Însăși podobia (se cântă în sfântul altar o dată, apoi de două ori la strane):

Cu trupul adormind, ca un muritor, Împărate și Doamne, a treia zi ai înviat, pe Adam din stricăciune ridicând și moartea pierzând; Paștile nestricăciunii, lumii de mântuire.

LA LAUDE

Se cântă opt Stihiri: patru ale Învierii din Octoih, pe glasul I, și patru ale Paștilor, pe glasul al 5-lea:

Strana întâi:

Toată suflarea să laude pe Domnul. Lăudați pe Domnul din ceruri, lăudați-L pe El întru cei de sus! Ție se cuvine cântare, Dumnezeule.

Strana a doua:

Lăudați-L pe El toți îngerii Lui, lăudați-L pe El toate puterile Lui. Ție se cuvine cântare, Dumnezeule.

Stihirile Învierii, glasul 1:

Stih: Lăudați-L pe El pentru puterile Lui, lăudați-L pe El după mulțimea slavei Lui.

Lăudăm Hristoase, patima Ta cea mântuitoare și slăvim Învierea Ta.

Stih: Lăudați-L pe El în glas de trâmbiță, lăudați-L pe El în psaltire și în alăută.

Cel ce răstignire ai răbdat și moartea ai stricat și ai înviat din morți, împacă viața noastră, Doamne, ca un singur atotputernic.

Stih: Lăudați-L pe El în timpane și în horă, lăudați-L pe El în strune și în organe.

Cel ce iadul ai prădat și pe om l-ai înviat cu învierea Ta, Hristoase, învrednicește-ne pe noi cu inimă curată să Te lăudăm și să Te slăvim.

Stih: Lăudați-L pe El în chimvale bine răsunătoare, lăudați-L pe El în chimvale de strigare. Toată suflarea să laude pe Domnul.

Pogorârea Ta cea cu dumnezeiască cuviință slăvind-o, Te lăudăm pe Tine, Hristoase. Născutu-Te-ai din Fecioară și nedespărțit ai fost de Tatăl. Pătimit-ai ca un om și de voie ai răbdat răstignire. Înviat-ai din mormânt, ca dintr-o cămară ieșind, ca să mântuiești lumea, Doamne, slavă Ție.

Apoi se cântă stihurile Paștilor, glasul al 5-lea:

Stih: *Să se scoale Dumnezeu și să se risipească vrăjmașii Lui (Ps. 67:1)*

Paștile cele sfințite astăzi nouă S-au arătat; Paștile cele nouă și sfinte, Paștile cele de taină, Paștile cele preacinstite, Paștile – Hristos-Izbăvitorul, Paștile cele fără prihană, Paștile cele mari, Paștile credincioșilor, Paștile care au deschis nouă ușile raiului, Paștile cele ce sfințesc pe toți credincioșii.

Stih: *Precum se stinge fumul, să se stingă; cum se topește ceara de fața focului (Ps. 67:2a)*

Veniți de la vedere femeii binevestitoare și ziceți Sionului: „Primește de la noi bunele vestiri de bucurie, ale Învierii lui Hristos; Veselește-te, saltă și te bucură, Ierusalime, pe Împăratul Hristos văzându-L din mormânt, ca un Mire ieșind”.

Stih: *Așa să piară păcătoșii de la fața lui Dumnezeu, iar dreptii să se bucure și să se veselească (Ps. 67:2b)*

Mironosițele femeii, foarte de dimineată, stând înaintea mormântului Dătătorului de viață, aflat-au înger pe piatră șezând; și acela, grăind către dânsule, așa a zis: „Ce căutați pe Cel viu printre morți? Ce plângeți pe Cel nestruciat, ca și cum ar fi în stricăciune? Mergând, vestiți ucenicilor Lui”!

Stih: *Aceasta este ziua pe care a făcut-o Domnul, să ne bucurăm și să ne veselim întru ea. (Ps. 117:24)*

Paștile cele frumoase, Paștile Domnului, Paștile; Paștile cele preacinstite nouă ne-au răsărit; Paștile, cu bucurie unul pe altul să ne îmbrățișăm; O Paștile, izbăvire de întristare! Că astăzi, din mormânt ca dintr-o cămară strălucind Hristos, pe femeii de bucurie le-a umplut, zicând: „Vestiți apostolilor”!

Slavă... Și acum...

Ziua învierii! Și să ne luminăm cu prăznuirea, și unul pe altul să ne îmbrățișăm. Să zicem: fraților și celor ce ne urăsc pe noi; să iertăm toate pentru Înviere. Și așa să strigăm: Hristos a înviat din morți, cu moartea pe moarte călcând, și celor din morminte viață dăruindu-le!

Hristos a înviat din morți, cu moartea pe moarte călcând, și celor din morminte viață dăruindu-le (de trei ori).

În mănăstiri și la catedrale, fie la începutul cântării Laudelor, fie mai târziu, cel mai mare dintre slujitori ia Sfânta Cruce, unul dintre preoți ia Sfânta Evanghelie, iar ceilalți preoți și diaconi iau câte o cruce și așa ies prin ușile împărătești și vin spre iconostas (tetrapod).

Sfinții slujitori vin pe rând, de la cel mai mare până la cel mai mic, sărută mai întâi icoana Învierii, Sfânta Evanghelie și Sfânta Cruce din dreapta preotului următor, cu care se îmbrățișează. Protosul spune: Hristos a înviat!, iar fiecare răspunde : Adevărat a înviat!, după care se așează de-a dreapta protosului. Așa fac toți preoții și diaconii, pe rând, sărutându-se unul cu altul, începând de la protos și așezându-se unul de-a dreapta celuilalt, până la ultimul.

După aceasta încep să vină pentru sărutare ceilalți frați (în mănăstiri) sau credincioșii (în catedrale și în parohii), sărutând și ei, pe rând, icoana Învierii de pe iconostas, apoi Sfânta Evanghelie și crucile din mâinile preoților și diaconilor, care spun la fiecare: Hristos a înviat!, iar ei răspund: Adevărat a înviat!

Dacă este de față și arhiepiscopul (în catedrale), acesta, la ieșirea clericilor din sfântul altar, ia în mâini crucea cea mai împodobită, sărută icoana Învierii de pe iconostas, apoi se întoarce și binecuvintează cu crucea pe credincioși, spunând: Hristos a înviat! (de trei ori) și credincioșii răspunzând de fiecare dată: Adevărat a înviat! De voiește, el rămâne apoi lângă iconostas, dând crucea să o sărute mai întâi slujitorii și apoi credincioșii, care îi sărută mâna; dacă nu, arhiepiscopul se retrage în jețul arhieresc sau în sfântul altar, până ce se termină sărutarea.

În parohiile unde slujește un singur preot, acesta ia singur Sfânta Evanghelie și Sfânta Cruce. Preotul ieșind printre sfintele uși, vine în dreapta iconostasului, pune Sfânta Cruce lângă icoana Învierii pe iconostas, iar el ține în mâini Sfânta Evanghelie. Credincioșii vin pe rând, sărută icoana Învierii și Sfânta Cruce de pe iconostas, apoi Sfânta Evanghelie din mâinile preotului, care spune către fiecare: Hristos a înviat!, iar ei răspund: Adevărat a înviat!

După ce s-a făcut astfel sărutarea, preotul (în mănăstiri și în catedrale cel mai mare) citește cu glas mare, și rar, acest:

CUVÂNT DE ÎNVĂȚĂTURĂ

Al celui între sfinți Părintele nostru Ioan Gură de Aur, arhiepiscopul Constantinopolului, în sfânta și luminata zi a slăvitei și mântuitoarei Învierii a lui Hristos, Dumnezeu nostru:

De este cineva binecredincios și iubitor de Dumnezeu, să se bucure de acest Praznic frumos și luminat. De este cineva slugă înțeleaptă, să intre, bucurându-se, în bucuria

Domnului său. De s-a ostenit cineva postind, să-și ia acum răsplata. De a lucrat cineva din ceasul cel dintâi, să-și primească astăzi plata cea dreaptă. De a venit cineva după ceasul al treilea, mulțumind să prăznuiască. De a ajuns cineva după ceasul al șaselea, să nu se îndoiască nicidecum, căci cu nimic nu va fi păgubit. De a întârziat cineva până în ceasul al nouălea, să se apropie, nicidecum îndoindu-se. De a ajuns cineva abia în ceasul al unsprezecelea, să nu se teamă din pricina întârzierii, căci darnic fiind Stăpânul, primește pe cel de pe urmă ca și pe cel dintâi, odihnește pe cel din al unsprezecelea ceas ca și pe cel ce a lucrat din ceasul dintâi; și pe cel de pe urmă miluiește, și pe cel dintâi mângâie; și aceluia plătește, și acestuia dăruiește; și faptele le primește; și gândul îl șine în seamă, și lucrul îl prețuiește, și voința o laudă. Pentru aceasta intrați toți întru bucuria Domnului nostru: și cei dintâi, și cei de al doilea, luați plata. Bogații și săracii împreună bucurați-vă. Cei ce v-ați înfrânat și cei leneși, cinstiți ziua. Cei ce ați postit și cei ce n-ați postit, veseliți-vă astăzi. Masa este plină, ospătați-vă toți. Vițelul este mult, nimeni să nu iasă flămând. Gustați toți din ospățul credinței; împărtășiți-vă toți din bogăția bunătății. Să nu se plângă nimeni de lipsă, că s-a arătat Împărăția cea de obște. Nimeni să nu se tânguiască pentru păcate, că din mormânt iertare a răsărit. Nimeni să nu se teamă de moarte, că ne-a izbăvit pe noi moartea Mântuitorului; a stins-o pe ea Cel ce a fost ținut de ea. Prădat-a iadul Cel ce S-a pogorât în iad; umplutu-l-a de amărăciune, fiindcă a gustat din trupul Lui. Și aceasta mai înainte înțelegând-o Isaia a grăit: Iadul, zice, s-a amărât, întâmpinându-Te pe Tine jos; amărātu-s-a, că s-a stricat. S-a amărât, că a fost batjocorit; s-a amărât, că a fost omorât; s-a amărât că s-a surpat; s-a amărât că a fost legat. A primit un trup și de Dumnezeu a fost lovit. A primit pământ și s-a întânit cu cerul. A primit ceea ce vedea și a căzut prin ceea ce nu vedea. Unde-ți este, moarte, boldul? Unde-ți este, iadule, biruința? Înviat-a Hristos și tu ai fost nimicit. Sculatu-S-a Hristos și au căzut diavolii. Înviat-a Hristos și se bucură îngerii. Înviat-a Hristos și viața stăpânește. Înviat-a Hristos și nici un mort nu este în groapă; că Hristos, sculându-Se din morți, începătură celor adormiți S-a făcut. Lui se cuvine slava și stăpânirea în vecii vecilor. Amin.

Apoi cântăreții cântă troparul Sf. Ioan Gură de Aur, glasul al 8-lea:

Din gura ta ca o lumină de foc strălucind harul, lumea a luminat, vistieriile ne iubirii de argint lumii a câștigat, înălțimea gândului smerit nouă ne-a arătat. Ci cu cuvintele tale învățându-ne, Părinte Ioane Gură de Aur, roagă pe Cuvântul, Hristos Dumnezeu, să mântuiască sufletele noastre.

După aceea diaconul zice ecteniile: Miluiește-ne pe noi, Dumnezeule... **și** Să plinim rugăciunile noastre cele de dimineață... **și după ecfonis, diaconul zice:** Înțelepciune. **Cântăreții:** Binecuvintează.

Preotul: Cel ce este binecuvântat Hristos, Dumnezeul nostru, totdeauna, acum și pururea și-n vecii vecilor.

Cântăreții: Amin. Întărește, Doamne, sfânta și dreapta credință a dreptslăvitorilor creștini și sfântă Biserica Ta în veacul veacului.

Cel mai mare, ținând Sfânta Cruce și lumânarea aprinsă, în loc de: Slavă Ție, Hristoase Dumnezeule... **cântă:**

Hristos a înviat din morți, cu moartea pe moarte călcând...

Iar cântăreții continuă:

...și celor din morminte viață dăruindu-le.

Și îndată cel mai mare zice otpustul:

Hristos a înviat din morți cu moartea pe moarte călcând, și celor din morminte viață dăruindu-le, Adevăratul Dumnezeu nostru, pentru rugăciunile Preacuratei Maicii Sale și ale tuturor sfinților, să ne miluiască și să ne mântuiască pe noi, ca un bun și iubitor de oameni.

Apoi înalță Sfânta Cruce și lumânarea rostind cu glas mare: Hristos a înviat din morți (de trei ori la rând, întâi spre apus, a doua oară spre miazăzi și a treia oară spre miazănoapte).

Și credincioșii răspund de fiecare dată: Adevărat a înviat! **Și cântă cu toții, cler, cântăreți și credincioși, de trei ori:**

Hristos a înviat din morți, cu moartea pe moarte călcând, și celor din morminte viață dăruindu-le.

Iar cel mai mare adaugă, închinându-se spre răsărit: Și ne-a dăruit nouă viață veșnică. Închinămu-ne învierii Lui celei de a treia zi.

RÂNDUIALA CEASURILOR PASCALE

Cade-se a ști că începând din Duminica Paștilor până în Sâmbăta următoare, nu se citește rânduiala obișnuită a Ceasurilor, a Pavecerniței și a Miezonopticii din *Ceaslov*, ci ea se înlocuiește cu următoarea rânduială:

Preotul zice din sfântul altar: Bine este cuvântat Dumnezeul nostru...

Poporul: Amin.

Și îndată cântă troparul:

Hristos a înviat din morți, cu moartea pe moarte călcând, și celor din morminte viață dăruindu-le (de trei ori).

Învierea lui Hristos văzând, să ne închinăm Sfântului Domnului Iisus, Unuia celui fără de păcat. Crucii Tale ne închinăm, Hristoase, și Sfântă Învierea Ta o lăudăm și o slăvim; că Tu ești Dumnezeu nostru, afară de Tine pe altul nu știm, numele Tău numim. Veniți, toți credincioșii, să ne închinăm Sfintei Învierii lui Hristos. Că iată a venit, prin Cruce, bucurie la toată lumea. Totdeauna binecuvântând pe Domnul, lăudăm Învierea Lui, că răstignire răbdând pentru noi, cu moartea pe moarte a stricat. (de trei ori).

Apoi Ipacoi, glasul al 4-lea:

Venind mai înainte de zori cele ce au fost cu Maria și găsind piatra răsturnată de pe mormânt, auzit-au de la înger: Pentru ce căutați, printre morți, ca pe un om, pe Cel ce este întru lumina cea pururea fiitoare? Vedeți giulgiurile cele de îngropare. Alergați și vestiți lumii că a înviat Domnul, omorând moartea, pentru că este Fiul lui Dumnezeu, Cel ce mântuiește neamul omenesc.

Apoi Condacul, glasul al 8-lea:

Deși Te-ai pogorât în mormânt, Cel ce ești fără de moarte, dar puterea iadului ai zdrobit și ai înviat, ca un biruitor, Hristoase Dumnezeule, zicând femeilor mironosițe: Bucurați-vă! Și Apostolilor Tăi pace dăruindu-le, Cel ce dai celor căzuți ridicare.

Și aceste tropare:

În mormânt cu trupul, în iad cu sufletul ca un Dumnezeu, în rai cu tâlharul și pe scaun ai fost, Hristoase, cu Tatăl și cu Duhul, toate umplându-le, Cel ce ești necuprins.

Slavă...

Ca un purtător de viață, ca un mai înfrumusețat decât raiul cu adevărat și mai luminat decât orice cămară împărătească s-a arătat, Hristoase, mormântul Tău, izvorul învierii noastre.

Și acum..., a Născătoarei:

Ceea ce ești locaș sfințit dumnezeiesc al Celui Preaînalt, bucură-te! Că prin tine s-a dat bucuria, Născătoare de Dumnezeu, celor ce cântă: Binecuvântată ești tu între femei, ceea ce ești cu totul fără prihană, stăpână.

Apoi: Doamne miluiește (de 40 de ori). Slavă... Și acum...

Ceea ce ești mai cinstită decât Heruvimii și mai slăvită fără de asemănare decât Serafimii, care fără stricăciune pe Dumnezeu Cuvântul ai născut, pe tine, cea cu adevărat Născătoare de Dumnezeu, te mărim.

Întru numele Domnului, binecuvintează părinte:

Preotul zice:

Pentru rugăciunile Sfinților Părinților noștri, Doamne Iisuse Hristoase, Dumnezeul nostru, miluiește-ne pe noi.

Poporul: Amin.

Și iarăși se cântă:

Hristos a înviat din morți, cu moartea pe moarte călcând, și celor din morminte viață dăruindu-le (de trei ori).

Slavă... Și acum... Doamne miluiește (de trei ori). Binecuvintează... și otpustul (caută-l la Utrenie).

Această rânduială se face pentru toate Ceasurile: întâi, al treilea, al șaselea și al nouălea, ca și pentru Pavcerniță și Miezonoptică, în toată Săptămâna Luminată.

LA LITURGHIE

După otpustul Ceasurilor, se începe dumnezeiasca Liturghie, astfel: se închină preotul împreună cu diaconul înaintea sfintei mese, zicând în taină: Hristos a înviat (de 3 ori), Slavă întru cei de sus... (de 2 ori) și: Doamne, buzele mele... (o dată), căci Împărate ceresc... nu se zice până la Pogorârea Duhului Sfânt.

Apoi iese diaconul în mijlocul bisericii și zice:

Binecuvintează, părinte.

Iar preotul glăsuiește, făcând cruce cu Sfânta Evanghelie peste sfântul antimis: Binecuvântată este împărăția...

Poporul: Amin.

Și intrând diaconul în altar, cântă împreună cu preotul o dată: Hristos a înviat... iar cântăreții (corul sau credincioșii) repetă încă de două ori aceeași cântare. Apoi preotul, având în dreapta cădelnița, iar în stânga făclie aprinsă și Sfânta Cruce rostește stihurile: Să se scoale Dumnezeu... și celelalte, cădind în cele patru laturi ale sfintei mese, după aceeași rânduială, ca și la începutul Utreniei. Apoi isprăvindu-se stihurile iese diaconul iarăși în mijlocul bisericii și zice ectenia mare. Apoi se cântă:

ANTIFOANELE

Antifonul 1, glasul al 2-lea (Psalmul 65):

Stih: Strigați lui Dumnezeu tot pământul.

Pentru rugăciunile Născătoarei de Dumnezeu, Mântuitorule, mântuiește-ne pe noi.

Stih: Cântați numele Lui, dați slavă laudei Lui.

Pentru rugăciunile Născătoarei de Dumnezeu, Mântuitorule, mântuiește-ne pe noi.

Stih: Ziceți lui Dumnezeu: Cât sunt de înfricoșătoare lucrurile Tale! Pentru mulțimea puterii Tale, Te vor linguși vrăjmașii Tăi.

Pentru rugăciunile Născătoarei de Dumnezeu, Mântuitorule, mântuiește-ne pe noi.

Stih: Tot pământul să se-nchine Ție și să cânte Ție, să cânte numelui Tău.

Pentru rugăciunile Născătoarei de Dumnezeu, Mântuitorule, mântuiește-ne pe noi.

Slavă...

Pentru rugăciunile Născătoarei de Dumnezeu, Mântuitorule, mântuiește-ne pe noi.

Și acum...

Pentru rugăciunile Născătoarei de Dumnezeu, Mântuitorule, mântuiește-ne pe noi.

După ectenia mică și ecfonis

Antifonul al doilea, același glas (Psalmul 66):

Stih: Dumnezeu, milostivește-Te spre noi și ne binecuvintează.

Mântuiește-ne pe noi, Fiul lui Dumnezeu, Cel ce ai înviat din morți, pe cei ce-Ți cântăm Ție: Aliluia.

Stih: Luminează fața Ta peste noi și ne miluiește.

Mântuiește-ne pe noi, Fiul lui Dumnezeu, Cel ce ai înviat din morți, pe cei ce-Ți cântăm Ție: Aliluia.

Stih: Ca să cunoaștem pe pământ calea Ta, în toate neamurile mântuirea Ta.

Mântuiește-ne pe noi, Fiul lui Dumnezeu, Cel ce ai înviat din morți, pe cei ce-Ți cântăm Ție: Aliluia.

Stih: Lăuda-Te-vor pe Tine popoarele, Dumnezeu, lăuda-Te-vor pe Tine popoarele toate.

Mântuiește-ne pe noi, Fiul lui Dumnezeu, Cel ce ai înviat din morți, pe cei ce-Ți cântăm Ție: Aliluia.

Slavă...

Mântuiește-ne pe noi, Fiul lui Dumnezeu, Cel ce ai înviat din morți, pe cei ce-Ți cântăm Ție: Aliluia.

Și acum...

Unule-Născut, Fiule și Cuvântul lui Dumnezeu, Cel ce ești fără de moarte și ai primit, pentru mântuirea noastră, a Te întrupa din Sfânta Născătoare de Dumnezeu și pururea Fecioara Maria; Care neschimbat Te-ai întrupat și răstignindu-Te, Hristoase Dumnezeu, cu moartea pe moarte ai călcat. Unul fiind din Sfânta Treime, împreună-slăvit cu Tatăl și cu Duhul Sfânt, mântuiește-ne pe noi.

După ectenia mică și ecfonis

Antifonul al treilea, glasul al 5-lea (Psalmul 67):

Stih: Să se scoale Dumnezeu și să se risipească vrăjmașii Lui, și să fugă de la fața Lui cei ce-L urăsc pe Dânsul.

Hristos a înviat din morți, cu moartea pe moarte călcând, și celor din morminte viață dăruindu-le.

Stih: Precum se împrăștie fumul și nu mai este; precum se topește ceara de la fața focului.

Hristos a înviat din morți, cu moartea pe moarte călcând, și celor din morminte viață dăruindu-le.

Stih: Așa să piară păcătoșii de la fața lui Dumnezeu, iar dreptii să se veselească.

Hristos a înviat din morți, cu moartea pe moarte călcând, și celor din morminte viață dăruindu-le.

Stih: Aceasta este ziua pe care a făcut-o Domnul, să ne bucurăm și să ne veselim întru ea.

Hristos a înviat din morți, cu moartea pe moarte călcând, și celor din morminte viață dăruindu-le.

Și se face Intrare cu Sfânta Evanghelie.

Diaconul: Înțelepciune, drepti!

Și zice stihul: În biserici binecuvântați pe Dumnezeu, pe Domnul din izvoarele lui Israel.

Mântuiește-ne pe noi, Fiul lui Dumnezeu, Cel ce ai înviat din morți, pe cei ce-Ți cântăm Ție: Aliluia.

Apoi troparul:

Hristos a înviat din morți, cu moartea pe moarte călcând, și celor din morminte viață dăruindu-le.

Cântăreții, Ipacoi, glasul al 4-lea:

Venind mai înainte de zori cele ce au fost cu Maria și găsind piatra răsturnată de pe mormânt, auzit-au de la înger: Pentru ce căutați între morți, ca pe un om, pe Cel ce este întru lumina cea pururea fiitoare? Vedeți giulgiurile cele de îngropare. Alergați și vestiți lumii că S-a sculat Domnul, omorând moartea; că este Fiul lui Dumnezeu, Cel ce mântuiește neamul omenesc.

Iar preotul (clericii) cântă în sfântul altar

CONDACUL, gl. 8

Deși Te-ai pogorât în mormânt, Cel ce ești fără de moarte, dar puterea iadului ai zdrobit și ai înviat ca un biruitor, Hristoase Dumnezeule, zicând femeilor mironosițe: Bucurați-vă! Și apostolilor Tăi pace dăruindu-le, Cel ce dai celor căzuți sculare.

În loc de Sfinte Dumnezeule... în toată Săptămâna Luminată se cântă:

Câți în Hristos v-ați botezat, în Hristos v-ați și îmbrăcat. Aliluia!

Apoi Apostolul

Prochimen, glasul al 8-lea:

Aceasta este ziua pe care a făcut-o Domnul, să ne bucurăm și să ne veselim întru ea.

Stih: Lăudați pe Domnul, că este bun, că în veac este mila Lui.

Din Faptele Sfinților Apostoli (1:1-8) citire:

Cuvântul cel dintâi l-am făcut o, Teofile, despre toate cele ce a început Iisus a face și a învăța, până în ziua în care S-a înălțat la cer, poruncind prin Duhul Sfânt apostolilor pe care i-a ales, căroră S-a și înfățișat pe Sine viu după patima Sa prin multe semne doveditoare, arătându-li-Se timp de patruzeci de zile și vorbind cele despre împărăția lui Dumnezeu. Și cu ei petrecând, le-a poruncit să nu se depărteze de Ierusalim, ci să aștepte făgăduința Tatălui, pe care (a zis El) ați auzit-o de la Mine: că Ioan a botezat cu apă, iar voi veți fi botezați cu Duhul Sfânt, nu mult după aceste zile. Iar ei, adunându-se, îl întrebau, zicând: Doamne, oare, în acest timp vei așeza Tu, la loc, împărăția lui Israel? El a zis către ei: Nu este al vostru a ști anii sau vremile pe care Tatăl le-a pus în stăpânirea Sa, ci veți lua putere, venind Duhul Sfânt peste voi, și îmi veți fi Mie martori în Ierusalim și în toată Iudeea și în Samaria și până la marginea pământului.

Aliluia, glasul al 8-lea: Sculându-Te, vei milui Sionul, că vremea este să-l miluiești pe el, că a venit vremea. Stih: Domnul din cer a privit.

Evangelia de la Ioan (1, 1-17):

La început era Cuvântul și Cuvântul era la Dumnezeu și Dumnezeu era Cuvântul. Acesta era întru început la Dumnezeu. Toate prin El s-au făcut; și fără El nimic nu s-a făcut din ce s-a făcut. Întru El era viață și viața era lumina oamenilor. Și lumina luminează în întuneric și întunericul nu a cuprins-o. Fost-a om trimis de la Dumnezeu, numele lui era Ioan. Acesta a venit spre mărturie, ca să mărturisească despre Lumină, ca toți să creadă prin el. Nu era el Lumina ci ca să mărturisească despre Lumină. Cuvântul era Lumina cea adevărată care luminează pe tot omul, care vine în lume. În lume era și lumea prin El s-a făcut, dar lumea nu L-a cunoscut. Întru ale Sale a venit, dar ai Săi nu L-au primit. Și celor câți L-au primit, care cred în numele Lui, le-a dat putere ca să se facă fii ai lui Dumnezeu, Care nu din sânge, nici din poftă trupească, nici din poftă bărbătească, ci de la Dumnezeu s-au născut. Și Cuvântul S-a făcut trup și S-a sălășluit între noi și am văzut slava Lui, slavă ca a Unuia-Născut din Tatăl, plin de har și de adevăr. Ioan mărturisea despre El și striga, zicând: Acesta era despre Care am zis: Cel care vine după mine a fost înaintea mea, pentru că mai înainte de mine era. Și din plinătatea Lui noi toți am luat, și har peste har. Pentru că Legea prin Moise s-a dat, iar harul și adevărul au venit prin Iisus Hristos.

Și celelalte, după rânduială, ale dumnezeieștii Liturghii a Sfântului Ioan Gură de Aur. În loc de Axion se cântă: Îngerul a strigat... apoi Irmosul: Luminează-te, luminează-te...

CHINONICUL

Trupul lui Hristos primiți și din izvorul cel fără de moarte gustați. Aliluia!

Când diaconul zice: Cu frică de Dumnezeu, cu credință și cu dragoste... cântăreții (corul) în loc de: Bine este cuvântat cel ce vine întru numele Domnului..., cântă:

Hristos a înviat din morți, cu moartea pe moarte călcând, și celor din morminte viață dăruindu-le.

Și se cântă această cântare, precum și : Trupul lui Hristos primiți... de câte ori este nevoie, până se termină împărtășirea credincioșilor.

Apoi cel mai mare zice: Mântuiește, Dumnezeule, poporul Tău...

Poporul: Hristos a înviat...

Iar când preotul zice: Totdeauna, acum și pururea și în vecii vecilor,

Poporul cântă: Hristos a înviat...

După aceasta diaconul zice ectenia: Drepti, primind...

Iar după rugăciunea din spatele Amvonului, se cântă de trei ori: Hristos a înviat...

Iar în loc de : Fie numele Domnului..., **precum și în loc de Psalmul 33:** Bine voi cuvânta pe Domnul..., **de asemenea, poporul cântă:**

Hristos a înviat din morți, cu moartea pe moarte călcând, și celor din morminte viață dăruindu-le (de trei ori).

Apoi cel mai mare zice:

Binecuvântarea Domnului peste voi cu al Său har și cu a Sa iubire de oameni, totdeauna, acum și pururea și în vecii vecilor.

Cântăreții: Amin.

După aceasta, cel mai mare, în loc de: Slavă Ție, Hristoase Dumnezeule..., **cântă:**

Hristos a înviat din morți, cu moartea pe moarte călcând...

Cântăreții (corul) continuă: ...și celor din morminte viață dăruindu-le.

După aceasta cel mai mare zice otpustul, precum am arătat mai înainte, la sfârșitul Utreniei. Îndată apoi se pun rugăciunile din Liturghier pentru binecuvântarea cărnii, a cașului, și a ouălor în această sfântă și mare zi a Paștilor. Însă cărnurile și ouăle nu se aduc în biserică, ci afară, în pridvor.

Ușile sfântului altar (atât cele împărătești, cât și cele diaconești) rămân deschise toată Săptămâna Luminată, mânuindu-se numai perdeaua ușilor împărătești, după regula obișnuită.

Metanii nu se fac de la Paști până în Duminica Mare a Cincizecimii, nici în biserică, nici acasă/la chilii.

În Săptămâna Luminată nu se postește miercuria și vinerea, iar în restul Cincizecimii se postește ușor, cu dezlegare la ulei, vin și pește pe toată perioada. Credincioșii care au ținut întreg Postul Mare se pot împărtăși la Paști și în Săptămâna Luminată fără a ține vreun post suplimentar.

